

Brüssel, 22.6.2020
COM(2020) 254 final

2020/0121 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

lepingu sõlmimise kohta, millega muudetakse ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja teiselt poolt Vaikse ookeani piirkonna riikide vahelist majanduspartnerluse vahelepingut, et võtta arvesse Samoa Iseseisvusriigi ühinemist ning muude Vaikse ookeani piirkonna saareriikide tulevase ühinemisi

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

1.1. Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Lisatud ettepanek nõukogu otsuse kohta on õiguslik vahend, millega sõlmitakse leping, millega muudetakse ühelt poolt Euroopa Liidu ja teiselt poolt Vaikse ookeani piirkonna riikide vahelist majanduspartnerluse vahelepingut vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 lõikele 6.

12. juunil 2002 andis nõukogu komisjonile loa alustada Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna (AKV) riikidega läbirääkimisi majanduspartnerluslepingute sõlmimiseks.

30. juulil 2009 allkirjastas liit ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja teiselt poolt Vaikse ookeani piirkonna riikide vahelise majanduspartnerluse vahelepingu (edaspidi „leping“), millega loodi majanduspartnerluslepingu raamistik¹. Lepingu eesmärk on:

- (a) võimaldada Vaikse ookeani piirkonna riikidel saada kasu paremast turulepääsust, mida EL pakub;
- (b) edendada Vaikse ookeani piirkonna riikide kestlikku arengut ning nende järkjärgulist integreerimist maailmamajandusse;
- (c) luua lepinguosaliste vahel vabakaubanduspiirkond, mis põhineb ühistel huvidel, tehes seda kaubanduse järkjärgulise liberaliseerimise kaudu kooskõlas kohaldatavate WTO eeskirjadega ja asümmeetria põhimõttega, võttes arvesse Vaikse ookeani piirkonna riikide erivajadusi ja suutlikkusega seotud piiranguid seoses kohustuste täitmise taseme ja ajakavaga;
- (d) kehtestada vaidluste lahendamise kord ning
- (e) kehtestada asjakohane institutsionaalne korraldus.

Paapua Uus-Guinea kohaldab lepingut ajutiselt alates 20. detsembrist 2009 ja Fidži Vabariik alates 28. juulist 2014.

Lepingu artiklis 80 on sätestatud, et muud Vaikse ookeani piirkonna saareriigid võivad lepinguga ühineda, kui nad esitavad 1994. aasta GATTi XXIV artiklile vastava turulepääsu pakkumise. Sellest tulenevalt ühines Samoa Iseseisvusriik lepinguga 21. detsembril 2018² ning kohaldab lepingut ajutiselt alates 31. detsembrist 2018. Käimas on lepinguosaliste menetlused selleks huvi avaldanud Saalomoni Saarte ja Tonga Kuningriigi ühinemiseks lepinguga.

Pärast Samoa Iseseisvusriigi ühinemist on vaja lepingut muuta, et loetleda see riik lepinguosalisena. Sarnaseid tehnilisi muudatusi tuleks lepingus teha iga kord, kui uus Vaikse ookeani piirkonna saareriik lepinguga ühineb.

1.2. Majanduspartnerluslepingu kaubanduskomitee

Lepingu artikliga 68 asutatakse kaubanduskomitee, mis koosneb lepinguosaliste (EL ja Vaikse ookeani piirkonna riigid) esindajatest.

¹ Nõukogu 13. juuli 2009. aasta otsus ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja teiselt poolt Vaikse ookeani piirkonna riikide vahelise majanduspartnerluse vahelepingu allakirjutamise ja esialgse kohaldamise kohta (ELT L 272, 16.10.2009, lk 1).

² ELT L 333, 28.12.2018, lk 1.

Kaubanduskomitee tegeleb kõigi lepingu rakendamiseks vajalike küsimustega. Oma ülesandeid täites võib kaubanduskomitee:

- (a) moodustada erikomiteesid või -organeid, mis on vajalikud lepingu rakendamiseks, ja teostada nende üle järelevalvet;
- (b) tulla kokku mis tahes ajal lepinguosaliste kokkuleppel;
- (c) arutada lepinguga hõlmatud küsimusi ja võtta oma ülesannete täitmiseks asjakohaseid meetmeid ning
- (d) võtta vastu otsuseid ja anda soovitusi lepingus sätestatud juhtudel.

Artiklis 78 (läbivaatamisklausel) on sätestatud, et kaubanduskomitee võib lepingu, selle rakendamise, toimimise ja tulemuslikkuse vastavalt vajadusele läbi vaadata ning teha lepinguosalistele asjakohaseid muudatusettepanekuid.

Kaubanduskomitee kuuenda ja seitsmenda kohtumise tulemused

24. oktoobril 2018 arutasid lepinguosalised (EL, Paapua Uus-Guinea ja Fidži) ning vaatlejad Samoa Iseseisvusriik, Saalomoni Saared ja Tonga lepingus pärast ühinemist vajalike tehniliste muudatuste tegemise **ulatus** ja **menetlust**.

Lepinguosalised määrasid kindlaks, et muudatuste **ulatus** piirdub Vaikse ookeani piirkonna riigi loetlemisega lepinguosalisena ning selle riigi turulepääsu pakkumise lisamisega lepingu II lisasse (ELi poolelt pärit toodete tollimaksud). **Menetluse** puhul märkisid lepinguosalised, et kaubanduskomiteel ei ole praegu volitust neid muudatusi teha (lepingust tulenev õiguslik alus ei ole piisav). Lepinguosalised käsitlesid kolme järgmist menetluslikku võimalust.

1. võimalus: olla seisukohal, et kõnealused muudatused lisanduvad lepingusse kaudselt ühinemise tulemusena (artikkel 80); seetõttu ei ole neid vaja erimenetluse käigus otseselt teha.
2. võimalus: kaubanduskomitee võiks teha avalduse selle kohta, kuidas lepingut seoses vajalike tehniliste muudatustega pärast ühinemist lugeda. Artikli 68 lõike 4 punktis c on sätestatud selle avalduse õiguslik alus.
3. võimalus: lepinguosalised võiksid muuta lepingu artiklit 80, et anda kaubanduskomiteele volitused võtta vastu uue riigi ühinemisega seoses vajalikud otsused.

Kaubanduskomitee leppis kokku, et 3. võimalus tagaks õiguskindluse, ning soovitas lepinguosalistel artiklit 80 vastavalt muuta. Kooskõlas 3.–4. oktoobril 2019 toimunud seitsmenda kohtumisega võttis kaubanduskomitee liidu nimel võetud seisukoha alusel vastu asjakohase soovitus (nõukogu 17. juuni 2019. aasta otsus (EL) 2019/1707, ELT L 260, 11.10.2019, lk 45).

1.3. Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega

Käesoleva ettepanekuga rakendatakse koostöölepingut ühelt poolt Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide rühma ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahel (AKV-ELi partnerlusleping ehk Cotonou leping)³, mis on majanduspartnerluse vahelepingu õiguslik alus.

Muude Vaikse ookeani piirkonna riikide ühinemine lepinguga tugevdab ELi ja tema partnerriikide kaubandussuhete õigusraamistikku, hõlbustab vastastikust kaubandust ning

³ ELT L 287, 4.11.2010, lk 3. Lepingut on muudetud 25. juunil 2005 Luxembourgis alla kirjutatud lepinguga (ELT L 209, 11.8.2005, lk 27) ja 22. juunil 2010 Ouagadougous alla kirjutatud lepinguga (ELT L 287, 4.11.2010, lk 3).

maailmamajanduses osalemist. Samuti kaasab see need riigid lepinguga kehtestatud ühiste eeskirjade ja institutsioonide süsteemi.

1.4. Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega

Leping on arengule suunatud kaubandusleping, mis suurendab uute ühinenud riikide asümmeetrilist turulepääsu ja võimaldab neil kaitsta tundlikke sektoreid liberaliseerimise eest, hõlmates samas mitmeid kaitsemeetmeid ning noore tootmisharu kaitsetsätet. Leping sisaldab sätteid päritolureeglite kohta, mis lihtsustavad eksporti nendest riikidest ELi. Leping hõlmab ka kestlikku arengut käsitlevaid sätteid (artikkel 3), millega osalised kinnitavad veel kord, et kestliku arengu eesmärk on kõnealuse lepingu sätete lahutamatu osa kooskõlas Cotonou lepingus sätestatud üldiste eesmärkide ja põhimõtetega, eelkõige üldise kohustusega vähendada vaesust ja see lõplikult kaotada viisil, mis on kooskõlas kestliku arengu eesmärkidega. Nimetatud sätted aitavad kaasa poliitikavaldkondade arengusidususe eesmärgi täitmisele ning on kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 208 lõikega 2.

2. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

2.1. Õiguslik alus

Käesoleva nõukogu otsuse õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise leping, eriti selle artikli 207 lõike 4 esimene lõik koostoimes artikli 218 lõike 6 punkti a alapunktiga v.

2.2. Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Ühine kaubanduspoliitika kuulub ELi toimimise lepingu artikli 3 kohaselt liidu ainupädevusse.

2.3. Proportsionaalsus

Käesolev ettepanek on vajalik selleks, et täita liidu rahvusvahelisi kohustusi, mis on sätestatud AKV-ELi partnerluslepingus, ja eelkõige kehtestada uus, WTO eeskirjadele vastav kauplemiskord, kaotades järk-järgult lepinguosalistevahelised kaubandustõkked ja süvendades koostööd kõikides Vaike ookeani piirkonna riikidega kaubandusega seotud valdkondades.

2.4. Vahendi valik

Käesolevas ettepanekus esitatud eesmärgi saavutamiseks ei ole võimalik kasutada muud õiguslikku vahendit.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

3.1. Mõjuhindang

AKV-ELi majanduspartnerluslepingute mõju kestlikkusele hinnati aastatel 2003–2007. Selle projekti tingimused avaldas Euroopa Komisjon 2002. aastal konkurentsil põhineva pakkumismenetluse raames. Pakkumismenetluse tulemusel sõlmiti 2002. aasta augustis viieaastane raamleping ettevõtjaga PwC France. Mõjuhindangu lõpparuande kavand esitati Euroopa sidusrühmadele ELi kodanikuühiskonna dialoogi raames toimunud kohtumisel, mille Euroopa Komisjon korraldas 23. märtsil 2007 Brüsselis Belgias.

3.2. Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine

Lepingu muutmise heakskiitmise suhtes ei kohaldata õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi menetlusi, see ei too liidu VKEdel kaasa kulusid ega tekita küsimusi digitaalse keskkonna seisukohast.

3.3. Põhiõigused

Ettepanek ei mõjuta põhiõiguste kaitset liidus.

4. MÕJU EELARVELE

Kavandatud otsusel puudub mõju eelarvele.

5. MUU TEAVE

5.1. Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus

Ettepaneku artiklitega 1 ja 2 lubatakse lepingusse otsuse lisas loetletud muudatuste liidu nimel tegemine ja neist teada andmine.

Artiklis 3 täpsustatakse, et lepingu muudatuste tegemist ei tohi tõlgendada viisil, mis võimaldaks sellest tulenevatele õigustele või kohustustele vahetult tugineda liidu või liikmesriikide kohtutes.

Artiklis 4 määratakse kindlaks otsuse jõustumise kuupäev.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

lepingu sõlmimise kohta, millega muudetakse ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja teiselt poolt Vaikse ookeani piirkonna riikide vahelist majanduspartnerluse vahelepingut, et võtta arvesse Samoa Iseseisvusriigi ühinemist ning muude Vaikse ookeani piirkonna saareriikide tulevase ühinemisi

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõike 4 esimest lõiku koostoides artikli 218 lõike 6 teise lõigu punkti a alapunktiga v,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi nõusolekut

ning arvestades järgmist:

- (1) 12. juunil 2002 andis nõukogu komisjonile loa alustada läbirääkimisi Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide rühmaga sõlmitavate majanduspartnerluslepingute üle¹.
- (2) Paapua Uus-Guinea ja Fidži Vabariik on kohaldanud ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja teiselt poolt Vaikse ookeani piirkonna riikide vahelise majanduspartnerluse vahelepingut² (edaspidi „leping“) millega luuakse majanduspartnerluslepingu raamistik ja mis allkirjastati 30. juulil 2009 Londonis) vastavalt alates 20. detsembrist 2009 ja alates 28. juulist 2014.
- (3) Lepingu artikliga 80 on nähtud ette muude Vaikse ookeani piirkonna riikide ühinemist käsitlevad sätted. 6. detsembri 2018. aasta otsusega (EL) 2018/1908³ kiitis nõukogu heaks Samoa Iseseisvusriigi ühinemise lepinguga. Samoa Iseseisvusriik ühines lepinguga 21. detsembril 2018 ning kohaldab lepingut ajutiselt alates 31. detsembrist 2018.
- (4) Pärast Samoa Iseseisvusriigi ühinemist on vaja õiguskindluse huvides lepingut muuta, et loetleda see riik lepinguosalisena. Sarnaseid tehnilisi muudatusi tuleks lepingus teha iga kord, kui uus Vaikse ookeani piirkonna saareriik lepinguga ühineb.
- (5) Lepingu artiklis 68 on sätestatud, et kaubanduskomitee tegeleb kõigi lepingu rakendamiseks vajalike küsimustega. On vaja anda kaubanduskomiteele volitused teha otsus lepingu tehniliste muudatuste kohta, mis võivad olla vajalikud pärast muu Vaikse ookeani piirkonna riigi ühinemist.
- (6) Seega tuleks lepingut vastavalt muuta,

¹ Nõukogu direktiivid, mis käsitlevad majanduspartnerluslepingute üle peetavaid läbirääkimisi Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani riikide ja piirkondadega (9930/02 (DG E II) HH/sg).

² ELT L 272, 16.10.2009, lk 2.

³ ELT L 333, 28.12.2018, lk 1.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

1. Käesolevaga sõlmitakse leping, millega muudetakse ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja teiselt poolt Vaikse ookeani piirkonna riikide vahelist majanduspartnerluse vahelepingut, et võtta arvesse Samoa Iseseisvusriigi ühinemist ning muude Vaikse ookeani piirkonna saareriikide tulevase ühinemisi.
2. Lepingu muutmise tekst on esitatud käesoleva otsuse 1. lisas.

Artikkel 2

Nõukogu eesistuja teavitab liidu nimel lepinguosalisi, et liit on sõlminud lepingu muutmise lepingu.

Artikkel 3

Lepingu muudatust ei tõlgendata viisil, mis võimaldaks sellest tulenevatele õigustele või kohustustele otseselt tugineda liidu või liikmesriikide kohtutes.

Artikkel 4

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*